

VASILE CULICĂ

1916—1980

La 9 mai 1980 s-a stins din viață, în plină putere de muncă, Vasile Culică — cunoscut literat, numismat și arheolog amator. Prin dispariția sa neașteptată știința istorică românească pierde pe unul din reprezentanții săi cei mai devotați, iar revista *Studii și cercetări de istorie veche și arheologie* un colaborator de nădejde.

Vasile Culică s-a născut în Călărași la 26 aprilie 1916, într-o familie de marinari. A urmat cursurile primare în orașul natal, liceul la Călărași, Galați și Dumbrăveni. După obținerea licenței în drept la București se întoarce în orașul de pe malul Borcei, unde-și va urma cu devotament în tot cursul vieții cariera juridică, în calitate de avocat, procuror și apoi juristconsult. A intrat de timpuriu în viața culturală locală, publicând în revistele „Pământul”, „Năzuința”, „Festival literar”, iar după Eliberare în „Tribuna Ialomiței”, „Civica” și „Arcadia”. Este autorul a trei volume de versuri, apreciate elogios de critica literară (Pompiliu Constantinescu, Perpessicius, George Călinescu). Dragostea pentru locurile natale, întinderea nesfârșită de ape a Dunării i-au înaripat trăirea poetică, dar i-au trezit și curiozitatea științifică, pandant firesc al admirației sale pentru creatorii anonimi ai civilizațiilor succedate pe malurile fluviului de-a lungul timpului.

Înființarea în 1951 a Muzeului de istorie Ialomița, din Călărași, i-a oferit prilejul fericit de a-și satisface pasiunea pentru arheologie. Colaborând cu Niță Anghelescu, primul director al muzeului, Vasile Culică a contribuit la înjghebarea colecțiilor de arheologie ialomițeană prin donații și neobosite cercetări de teren. În același timp și-a alcătuit o bogată colecție arheologică și numismatică, adunată mai ales de pe malul drept al Dunării în urma cercetărilor proprii și adesea cu sacrificii materiale importante. A salvat astfel de la dispariție nenumărate vestigii arheologice și numismatice.

Înțelegând valoarea istorică deosebită a descoperirilor sale, Vasile Culică nu s-a mulțumit cu activitatea de colecționar. Cu prețul unor eforturi de nimeni știute cu adevărat și-a însușit cunoștințele de specialitate care i-au permis să-și valorifice cercetările, publicându-și sistematic descoperirile în revistele de specialitate din țară (SCIVA, Dacia, SCN, BSNR, BOR, Pontica, Ialomița) și chiar din străinătate (Izvestija na Arheologičeski Institut — Sofia). Studiile, articolele și comunicările sale au îmbrățișat toate epocile istorice de la neolitic la evul mediu. Multe din acestea au rămas, prin valoarea lor științifică, puncte de referință în arheologia românească. Era un oaspete obișnuit al Institutului de arheologie din București, frecvența cu insistență marile biblioteci de specialitate și muzeele. Și-a câștigat astfel un binemeritat respect și stima atât a specialiștilor, cât și a colecționarilor adevărați.

Fire generoasă, deschisă, împărtășea tuturor celor interesați din cunoștințele sale, fiind la rîndul său avid de cunoaștere. Ca un adevărat artist și om de cultură disprețuia mediocritatea, dar recunoștea și încuraja talentul oriunde s-ar fi ivit.

Activitatea sa arheologică și numismatică este legată îndeosebi de publicarea unor valoroase colecții de antichități din ruinele cetăților romane și romano-bizantine de la Sucidava și Durostorum. Studiile lui Vasile Culică asupra monedei mărunte romane din secolul al V-lea e.n., asupra plumburilor comerciale de la Sucidava moesică și Durostorum, asupra Legiunii a XI-a Claudia, precum și diversele note și studii privind preistoria celor două maluri ale Dunării rămîn instrumente de lucru indispensabile specialiștilor. Cea mai mare parte a colecțiilor sale, circa 5 000 de obiecte, a intrat de mult timp în patrimoniul Muzeului de istorie Ialomița din Călărași, printre ai cărui membri fondatori se numără, iar altele au fost donate Muzeului de istorie națională și arheologie Constanța, cu care V. Culică a colaborat îndelung.

Pentru cercetători, opera științifică și colecțiile lui Vasile Culică au devenit un nesecat izvor de informații, iar pentru colecționari și amatori de arheologie un exemplu de urmat. Toți cei care l-au cunoscut îi vor păstra o neștearsă amintire.

Niculae Conovici

BIBLIOGRAFIE ARHEOLOGICĂ ȘI NUMISMATICĂ

¹ O monedă de la Vlaicu Vodă la Dunărea de Jos, SCN, 2, 1958, p. 474;

² Bolgarskie monety iz Păciului lui Soare, Izvestija — Sofia, 26, 1963, p. 249—256 (în colaborare cu Petre Diaconu);

³ Croix romano-byzantines découvertes à Pitrjoia (district d'Adamclisi, région de Dobrogea) Dacia, N. S., 9, 1965, p. 419—426;

- ⁴ Un nou „mortarium” cu ștampilă descoperit în Dobrogea, SCIV, 16, 1965, 2, p. 373—378;
- ⁵ Fragmente de rame de plumb pentru oglinzi găsite la Pirjoaia, SCIV, 17, 1966, 1, 189—195;
- ⁶ O unealtă scitică de orfăurărie la Dunărea de Jos, SCIV, 18, 1967, 4, p. 677—685;
- ⁷ Morminte de incinerare din necropola geto-dacică de la Grădiștea (jud. Ialomița), SCIV, 19, 1968, 1, p. 135—145;
- ⁸ Obiecte de caracter creștin din epoca romano-bizantină găsite la Pirjoaia — Dobrogea, Pontica, 2, 1969, p. 355—372;
- ⁹ Cărămizi, figle și olane cu ștampila legiunii a XI-a Claudia găsite în Canabae Aeliae, Pontica, 3, 1970, p. 365—378;
- ¹⁰ Fibule din primași a doua epocă a fierului găsite în sud-vestul Dobrogei, SCIV, 21, 1970, 4, p. 619—622;
- ¹¹ O figurină antropomorfă cu decor incizat din stățiunea eponimă a culturii Boian, SCIV, 22, 1971, 1, p. 87—91;
- ¹² Ștampile pe mortaria găsite în sud-vestul Dobrogei, SCIV, 22, 1971, 2, p. 331—336;
- ¹³ Un topor plat de cupru găsit la Izvoarele, SCIV, 22, 1971, 4, 637—641;
- ¹⁴ Plumburi ale legiunii a XI-a Claudia găsite în sud-vestul Dobrogei, SCN, 5, 1971, p. 193—197;
- ¹⁵ Moneda mărunță romano-bizantină din secolul al V-lea e. n. și unele replici în plumb de la Izvoarele, jud. Constanța, Pontica, 5, 1972, p. 367—400;
- ¹⁶ Un relief de plumb privitor la luptele împăratului Traian pentru cucerirea Daciei, SCIV, 23, 1972, 4, p. 651—657;
- ¹⁷ Obiecte ceramice cu aspect de calapod din așezarea neolitică de la Cunești, SCIV, 24, 1973, 1, p. 103—107;
- ¹⁸ Un mormânt roman de pe teritoriul rural al municipiului Durostorum, SCIVA, 25, 1974, 1, p. 137—141;
- ¹⁹ Un mormânt stăna de Mureș—Cerneahov pe teritoriul municipiului Călărași, SCIVA, 25, 1974, 3, p. 454—456;
- ²⁰ Ceramica romană imprimată cu planta pedis și solea din sud-vestul Dobrogei, SCIVA, 26, 1975, 1, p. 115—119;
- ²¹ Contribuții la cunoașterea epocii bronzului în județul Ialomița, SCIVA, 26, 1975, 4, p. 521—527;
- ²² Plumburi comerciale din cetatea romano-bizantină de la Izvoarele (Dobrogea), I, Pontica, 8, p. 215—262; II, Pontica, 9, 1976, p. 115—133;
- ²³ Două ponduri romano-bizantine, BSNR, 67—69 (1973—1975), 1975, p. 227—230;
- ²⁴ Despre vasele romane cu chip de om, SCIVA, 27, 1976, 4, p. 567—571;
- ²⁵ Antichități creștine de la Izvoarele (jud. Constanța), BOR, 94, 1976, p. 1—13 (extras);
- ²⁶ Observații cu privire la locul tipului „Rasa” în cronologia emisiunilor numismatice geto-dacice, Ialomița, Studii și comunicări de muzeologie, arheologie-istorie și etnografie, Slobozia, 1977, p. 69—74;
- ²⁷ Une amulette paléochrétienne de Dobroudja, Epigraphica, București, 1977, p. 249—254 (în colaborare cu Ion Barnea);
- ²⁸ Estampilles de la XI-e Légion Claudia de Durostorum, Dacia, N. S., 22, 1978, p. 225—237;
- ²⁹ Cu privire la lagărul legiunii a XI-a Claudia la Dunărea de Jos, Pontica, 11, 1978, p. 113—118;
- ³⁰ Noi bronzuri romane din sud-vestul Dobrogei, SCIVA, 30, 1979, 3, p. 445—451 (în colaborare cu C. Mușățeanu);
- ³¹ Asupra unei monede de la Leon I emisă la Nicomedia, SCN, 7, 1980, p. 161;
- ³² Plăci votive și reprezentări sculpturale din cetatea romano-bizantină de la Izvoarele și din teritoriul municipiului Durostorum, SCIVA, 31, 1980, 3, p. 409—418;
- ³³ Imitația unui bronz emis de Maroneia la nordul Dunării de Jos, Thraco-Dacica, II (în pregătire);
- ³⁴ Zei și evocări de mituri greco-romane pe obiecte de plumb de pe teritoriul municipiului Durostorum, SCIVA, 32, 1981 (în pregătire)

